

Lezing Ulrich Libbrecht op lancering Libbrechtgenootschap

Oudenaarde, 28 januari 2017

Mijnheer de minister, heren burgemeesters, mijnheer de schepen, dames en heren, beste vrienden,

Een paar weken geleden ben ik nog eens met onze muzikanten op stap geweest om Driekoningen te vieren. En ze zongen natuurlijk voortdurend van 'den ouden is versleten' en ik dacht echt dat ze het over mij hadden. En inderdaad, den ouden is versleten. Maar ik troost mij altijd met de volgende gedachte: Toen Voltaire meer dan tachtig jaar was, zei men over hem: "Hij staat al met één been in het graf en met het andere huppelt hij nog lustig rond." Het is misschien ook met mij zo dat ik ook met één been in het graf sta, maar dat ik met de andere drie benen nog een beetje rondscharrel en het niet kan laten van nog altijd te schrijven en bezig te zijn.

Terugblik

Op mijn leeftijd hebben we geen toekomst meer, we hebben eigenlijk alleen maar verleden. En daarom kijk ik even met u naar dat verleden.

Om te beginnen, op *theoretisch vlak*, heb ik 23 boeken geschreven. Ik moet erbij zeggen: plus minus, want ik weet het zelf eigenlijk niet meer. Maar ik heb ook in de *praktijk*, en daar wil ik de nadruk op leggen - omdat filosofen altijd beschouwd worden als ivoren toren mensen - altijd mijn spreuk 'De weg is wijzer dan de wegwijzer' in acht genomen. Ik ben twintig jaar voorzitter geweest van Natuurpunt - in die tijd noemde dat nog De Wielewaal. Ik heb de Omer Watez Stichting opgericht [nu: Milieufrent Omer Watez]. Ik heb dan ook met deze stichting gevochten tegen de A9, en mijn opponens [Jan Verroken] is vandaag 100 jaar. En ik gun hem dat, want ge moet ook mekaar kunnen bestrijden zonder vijanden te worden. Ik heb in Antwerpen de School voor Comparatieve Filosofie gesticht die nu 27 jaar bestaat, en ik heb ook de School Filosofie Oost-West gesticht in Utrecht en die bestaat 22 jaar. Ik heb honderden congressen bijgewoond, colloquia, studiereizen... Ik ben in alle werelddelen geweest. Ik weet wel dat de spotters dat 'academisch toerisme' noemen. Er is natuurlijk wel iets van.

Ego mundi civis

Mijn spreuk is de spreuk van Erasmus, ego mundi civis, ik ben een burger van de wereld. Ik ben altijd een beetje *tegen dat moderne postmodernisme* geweest. Ik noem dat 'littérophilosophie'. Het is eigenlijk een modeverschijnsel. En ik ben dikwijls aangevallen geweest, ook door iemand die er vandaag niet meer is, omdat hij al gestorven is, namelijk onze mede-

schrijver prof. Kimmerle, die het hoofdstuk over Afrika geschreven heeft. Sinds het boek verschenen is, is hij overleden. Maar ik ben zelf nog altijd een leerling van *Leo Apostel*. Apostel die al in 1995 gestorven is, was juist zoals ik een structuralist. Dat wil zeggen dat we eigenlijk een structuur proberen op te bouwen en daarbinnen de verschillende manieren van denken te plaatsen. Kijk eens, in de Griekse filosofie had men eigenlijk niet zoveel op met de natuur. Want Socrates was van mening dat er van de bomen en van het platteland niets te leren viel, maar van de mensen in de stad wel. Nu ben ik daar natuurlijk niet mee akkoord. Er is veel te leren van de bomen en het platteland.

Diegenen die straks mijn boek kopen, moeten op p. 12 kijken. Daar zullen ze een afbeelding zien van *mijn uitgangspunt*. De meeste filosofen kiezen heel wijze, geleerde uitgangspunten – ‘je pense, donc je suis’ – maar mijn uitgangspunt is eigenlijk stinkende gouwe. Dat is een plantje en daar heb ik eigenlijk mijn filosofie van afgeleid. Ik heb mij afgevraagd: wat is er nu eigenlijk aan zo'n plant... en op die manier heb ik mijn eigen model opgebouwd. Ik weet, ik ben maar wat men in het Frans zo voortreffelijk noemt: un philosophe bricoleur. Ik ben geen grote filosoof. Je moet in mij geen Kant zien en geen Hegel. Ik ben eigenlijk een beetje van een bricoleur die natuurlijk veel over de dingen heeft nagedacht, maar misschien een beetje rommelig.

Triangulatie

Voor mij is het interessante in al die andere culturen niet het gelijke. Het gelijke is triviaal. Als ik je verklap dat de Chinezen ook twee benen hebben, word je daar niet veel wijzer van. Dat is het gelijke. Maar het interessante is het ongelijke. En daarom heb ik natuurlijk al die dingen bestudeerd en heb ik een beetje geprobeerd dat allemaal in een model onder te brengen. Als je nu bijvoorbeeld naar muziek kijkt. Muziek is natuurlijk, zoals Leopold II dat noemde, ‘un bruit cher’, kostelijk lawaai. En de moderne muziek is voor mij toch vaak zo. Maar naast dat lawaai krijg je natuurlijk ook een partituur, voor mij natuurlijk een heel geheimzinnig gebeuren, krijg je natuurlijk Fourier-analysen en wat weet ik allemaal meer. Maar wat het belangrijkste is, is de ontroering. Dus er zijn drie aspecten aan alle dingen in het leven. Je hebt eerst en vooral de natuur, hebt dan het rationele deel – de partituur – en je hebt ook het emotionele deel dat ons dus ontroert.

Op zoek naar de hoekpunten

Ik ben op zoek gegaan in de verschillende andere culturen. Het heeft me veel jaren gekost. Voor de natuur voel ik me het best thuis in China. De Chinezen hebben de natuur altijd heel ernstig genomen. In het Chinees is natuur tzu-jen (ziran) en dat betekent: het vanzelf-zo, datgene wat vanzelf zo is en wat niemand kan verklaren. Voor de ratio moeten we dan natuurlijk naar Griekenland en voor de mystiek naar India. Ik heb voor mezelf die verschillende dingen bestudeerd.

Comparatieve filosofie

Een klein woordje over hoe ik daartoe gekomen ben. Toen ik naar het leger moest, was dat in mijn tijd nog 21 maanden dat wij het vaderland moesten gaan verdedigen. We werden dan natuurlijk reserveofficier, niet direct uit liefde voor het vaderland, maar omdat we dan natuurlijk een cent meer verdienden en omdat we – en dat was voor mij het belangrijke – een eigen kamer hadden. Ik kon dus eigenlijk altijd 's avonds studeren in plaats van pinten te drinken. Ik kon mij toeleggen op studie. Ik ben daar begonnen, want ik kende niets. Ik was regent in wiskunde, en ik wist eigenlijk van die filosofie niets af. Maar ik ben daar begonnen met *Griekse filosofie* te studeren. En toen ik daar al vrij goed in ingewerkt was, begon ik mij af te vragen of dat nu eigenlijk wel de juiste manier van denken was. Hoe moest ik dat controleren? Ik ben dan gaan kijken in de *Indische filosofie*. Maar na een tijdje voelde ik dat, als je de taal niet kent, dat veel problemen met zich meebrengt. Ik heb dan op mijn eentje eerst Sanskriet geleerd. Ik ben dan naar de universiteit geweest in Gent bij prof. Scharpé en die probeerde mij kwijt te geraken, want het grote ideaal van die mensen was van geen studenten te hebben. Ik kan dat wel begrijpen, want studenten zijn natuurlijk altijd een last. Hij zei mij: "Je moet in mijn boeken die eerste 25 thema's zelf maken." Ik zei: "Pardon, professor, maar ik heb ze alle 63 gemaakt." Hij moest mij wel aanvaarden en zo ben ik dan in dat Sanskriet beland. Maar, en dat kan een troost zijn voor mensen die tegenslag in hun leven hebben, wat eigenlijk mijn leven bepaald heeft, is het volgende. Toen ik 35 jaar was, kreeg ik gewrichtsreuma. En ik mocht niets doen. Dat was het begin van die cortisonebehandelingen en de specialist zei: "Ik zal u genezen, maar je mag niets doen." Ik zei: "Mag ik niet schrijven en denken?" Hij zei: "Jawel, maar je mag niet rondlopen en niet werken." En zo is dat begonnen. En toen ik zo al een beetje Sanskriet kende, dacht ik: ik zal ook wat Chinees leren. Maar dat is niet zo simpel. En dan ben ik naar de universiteit gegaan. Ik heb mij daar ingeschreven. Ik heb mijn vrouw wijsgemaakt dat ik alleen een beetje Chinees zou volgen, maar ik had mij voor alles ingeschreven. En zo heb ik ook Chinees geleerd en altijd met het doel die *Chinese filosofie* te begrijpen.

Ik heb dan *gedoctrineerd* in Leiden. Ik heb daar een cum laude gekregen. Dat wordt in Nederland niet zo gemakkelijk gegeven, maar er is daar een serieuze reden voor. Professor Zürcher heeft mij later gezegd: "Wij konden niet anders dan u een cum laude geven. Want de helft van de jury waren wiskundigen die geen Chinees kenden, en de andere helft waren sinologen die geen wiskunde kenden. En als we dan moesten beslissen, was er niemand die durfde zeggen dat hij begreep wat er daar in stond. En we hebben beslist om een cum laude te geven, want we begrepen het allemaal niet." En op die manier heb ik dus wel een waardevol doctoraat gekregen.

Dan ben ik aan de *KULeuven* beland en het belangrijkste daar voor mij, in het kader van datgene waarover we nu bezig zijn, was wel die comparatieve filosofie. Op zeker moment belde de decaan mij op en hij zei: "Kun jij die cursus niet geven, 'comparative philosophy'?" Dat was in het Engels. Ik hield aanvankelijk de boot af, want ik had al veel te veel te doen.

Maar je weet hoe decanen kunnen zagen als ze hun zin niet krijgen. Uiteindelijk ben ik bijgedraaid, maar ik heb er nooit spijt van gehad. Dat heeft heel mijn leven veranderd. Ik ben mij daar beginnen op toeleggen op een serieuze manier en heb daar een model voor ontwikkeld waarmee ik dan dat probleem kon benaderen.

Magnum opus

Ik heb, zoals je dat waarschijnlijk wel weet, een groot werk geschreven, *Inleiding Comparatieve Filosofie*, in vier volumes, een werk dat iedereen kent maar niemand leest. En ik moet eerlijk bekennen, als ik er zelf in lees, dat ik het zelf dikwijls niet goed meer begrijp. Ik vraag mij dikwijls af waar ik dat toch allemaal uit gehaald heb. Dan uiteindelijk heb ik nog een dikke turf in het Engels en die noemt *Within the four seas...* Dat is een spreuk van Confucius: "Binnen de vier zeeën zijn alle mensen broeders." Een prachtige spreuk, als je bedenkt dat dat al 500 jaar vóór Christus geformuleerd werd. Het succes van al die dingen is natuurlijk niet groot, al moet ik zeggen dat ik gisteren nog een e-mail gekregen heb van iemand die op zoek is naar die delen. Ik heb ook veel *populariserende werkjes* geschreven. En het mag nog wel eens aangehaald worden dat ik voor één van die boekjes ooit de provinciale prijs gekregen heb. En je mag het weten: ik heb 100.000 frank gekregen, maar op het einde van het jaar heb ik ze nergens gevonden. Mijn vrouw was er waarschijnlijk mee van door.

Als alles al achter de rug was en ik op emeritaat was, werd ik opgebeld door de decaan van de faculteit filosofie van de *Universiteit Gent*. Hij zei: "Wij hebben de visitatiecommissie gehad en we moeten een cursus inrichten 'niet-westerse filosofie'. Kent gij niemand die dat kan geven?" Hij bedoelde natuurlijk: kun jij dat niet geven. En dan heb ik, op 79-jarige leeftijd, die cursus een jaar gegeven. En het boekje dat we hier nu vandaag voorstellen, namelijk *Filosofie zonder grenzen*, is eigenlijk daaruit gegroeid.

Libbrechtgenootschap

Wat nu het Libbrechtgenootschap betreft, ik ben eigenlijk een beetje beschaamd. Om zo'n genootschap op uw naam ingericht te hebben, moet je eigenlijk eerst doodgaan. Maar ik had daar nog niet veel zin in en daarmee moet ik dat nu aanvaarden dat dat gesticht wordt terwijl ik nog leef. Met mijn aangeboren nederigheid valt mij dat een beetje zwaar dat ik hier nu moet gehuldigd worden. Maar ik moet eerlijk zeggen, mijn grote kommer... En dat verhaaltje mag je ook wel kennen. De laatste pastoor van Zulzeke was eigenlijk ook een professor van Leuven. En als hij gestorven was, kwam ik zijn knecht tegen en vroeg hem waar de boeken van de pastoor naartoe waren. Zijn zusters hadden beslist om alles naar de kringloopwinkel te brengen. Ik heb die winkel opgebeld en ben dan een hele hoop boeken gaan halen. Maar dat had als gevolg... als ik mijn eigen 7000 boeken en artikels bekijk, dat ik mij afvroeg of hetzelfde met mijn boeken zou gebeuren. En zo is het Libbrechtgenootschap ontstaan.

Filosofie zonder grenzen

Filosofie zonder grenzen is mijn laatste boek, maar niet mijn allerlaatste. Ik heb er nog een klaarliggen, dat noemt *Ierse meditatie*s. Ik heb er nog een ander klaarliggen, dat noemt *Natuur in Oost en West*. Laat het ons noemen: het is onvoltooid verleden tijd, als je je nog herinnert wat dat betekent.

Ik dank de mensen die aan *Filosofie zonder grenzen* hebben meegewerkt, namelijk Els Janssens, die nu voorzitter is van het Libbrechtgenootschap, en professor Kimmerle die ondertussen overleden is. Het is een handzaam boekje, een overzicht met alle tekorten van dien. Maar ik heb mij ter gelegenheid van dat boekje een keer afgevraagd: ik zit nu aan de Omega, maar wat is eigenlijk de Alpha. Waar ben ik daarmee begonnen?

Als ik aan *China* denk, wanneer heb ik dat eigenlijk leren kennen? In mijn jeugd. En ik ken het nog altijd, maar ik kan het niet zingen, want mijn zonen zeggen dat ik altijd vals zing, maar wij zongen dan van: "In het land van de Chinezen, -nezen, daar zou ik zo gaarne wezen, wezen, maar ik bekenne tot mijn spijt, ik heb daarvoor nu genen tijd." En dat was heel zeker mijn eerste contact met China. Later, in mijn collegejaren, heb ik nog af en toe een pater zien opduiken die ons kwam inlichten over China, probeerde van ons missionarissen te maken, maar het bijzonderste was dat hij probeerde ons spaarvarken leeg te halen. Ik ben dan in Gent sinologie gaan studeren. We waren met vier studenten in het eerste jaar. Maar, zoals gebruikelijk aan de universiteit, was de helft gebuisd. Dus waren we nog met twee. Dat heeft ook zijn voordeel. We zijn namelijk beiden hoogleraar geworden. Toen was er nog niet veel concurrentie. Nu zou dat niet meer mogelijk zijn. Waarom heb ik eigenlijk dat Chinees geleerd? Voor mij alleen maar om toegang te krijgen tot dat Chinese denken, die filosofie. Want ik heb altijd een beetje gespot met Chinees, maar ik mag het niet te luid zeggen want mijn opvolgster zit hier. Ik heb altijd gezegd: "Chinees is een taal voor mensen met veel geheugen en weinig verstand." Dat is het omgekeerde van Sanskriet.

Ik herinner mij dan mijn eerste bezoek aan China in 1979. Ze liepen nog allemaal rond in die fameuze Mao-pakjes. Dat was afschuwelijk. Er was daar geen mode. We hebben daar voor het eerst leren eten met eetstokjes. En wat kregen we daar te zien? Veel ruïnes. Er was veel kapotgeslagen. Maar de filosofie was voor mij het belangrijkste. En in zo'n filosofie ga je dan op zoek naar de dieptestructuur. Er waren in China drie grote systemen: het confucianisme, het taoïsme en het boeddhisme. Maar ik ben akkoord met mijn oude vriend Schipper, die ook nog altijd leeft, dat het taoïsme het belangrijkste is. Dat eigenlijk iedere Chinees een taoïst is. Dus ben ik dat beginnen zo grondig mogelijk onderzoeken. Ik heb al gezegd: voor hen is de natuur datgene wat vanzelf-zo is. De natuur heeft altijd bestaan. Ze hebben dus geen godsbegrip. Ze hebben wel een Hemel, de hemel boven hun hoofd. Vandaar dat ik ook geleidelijk aan ben gaan overhellen naar het pantheïsme, dat typisch is voor het Oosten. Zij zeggen dat het leven geen ding is, maar een weg die we allemaal doorlopen. Maar dat is geen straat die daar ligt. Het is de weg die de vogel door de lucht trekt: vogel weg, weg weg. Als je nog kunt volgen. Als de vogel weg is, is de weg ook weg. Maar op een gewone weg is

het zo dat, als ik weg ben, dat de weg daar blijft liggen. En dan is er iets wat zeer aantrekkelijk is voor luiaards, en dat is het wu-wei. Wu-wei betekent: niets doen. De Chinezen zeggen: 'hoe minder je doet, hoe gelukkiger je bent.' En soms kan ik daar wel in komen. Doen wij allemaal niet veel te veel?

Dat zijn een paar grondgedachten. Maar dat bracht wel in de ontmoeting eigenaardige problemen mee. Toen de jezùieten, waaronder onze Verbiest, in China kwamen in de 17de eeuw, wilden zij daar natuurlijk de ware gods-dienst verkondigen. Ze vroegen aan de Chinezen: "Hoe zeg je 'God' in het Chinees?" Er was geen Chinees die wist wat ze daarmee bedoelden. Ze hebben geen god. Op die manier moesten zij een invalshoek vinden en ze hebben dan hun God genoemd: de baas van de Hemel. En zo noemt hij nog altijd. Want de hemel kenden ze. Ze zegden tegen de Chinezen: "Er woont iemand in de hemel." De Chinezen zegden: "Woont er daar iemand? Daar hebben we nooit van gehoord." En die is daar de baas. Vandaar het woord voor 'God' in het Chinees.

Dan *India*. Hoe heb ik India leren kennen? Mijn verste herinnering was Jaipur met de heilige koe. Ik was eigenlijk razend op die koeien. Ik zie nog steeds het boerke met zijn bak met wat savooien. Die koe kwam er recht naartoe. Ik had natuurlijk alle lust om die koe een stamp te geven, maar had ik dat gedaan, dan zat ik nu nog in de gevangenis in India. Het is veel beter een Indiër dood te rijden dan een koe. Je hebt daar minder miserie mee. De koeien zijn dus heilig en dat zijn allemaal heel rare opvattingen waar je je geleidelijk moet aan aanpassen. Maar toen ik de Oepanishaden – ik zal nu niet zeggen wat dat allemaal is – leerde kennen en de begrippen 'brahman' en 'atman', zag ik welke diepere dimensie dat denken eigenlijk heeft. Maar wat mij het meeste aansprak en nog steeds aanspreekt, is het boeddhisme. Het boeddhisme is voor mij de meest zuivere religie. Want als we ons afvragen 'wat is religie', komen we altijd uit op dat, voor mij, een beetje onnozel woord 'godsdiens'. Maar in het boeddhisme is er geen god. Dus is boeddhisme geen godsdiens. Het is een atheïsme. En diegenen die mijn klein boekje kennen, dat ik ook al op mijn lijdenssponde... De meeste onder u zullen toch weten dat ik aan de nierdialyse lig, al vijf jaar, en dat ik daar de meeste van mijn boeken schrijf. De meesten liggen daar vier uren naar het plafond te kijken, maar ik heb daar direct gedacht: ik zal hier schrijven. En ik heb dan *Adieu à Dieu* geschreven. En 'Adieu à Dieu' betekent: vaarwel aan de God van het christendom. Diegenen die dat boekje kennen, zullen het wel met plezier gelezen hebben, ofwel met rancune.

Dan hebben wij Japan. Hoe heb ik *Japan* leren kennen? Op een heel prettige manier. Er was iemand die mij vroeg: "Kent gij Joseph Needham?" Dat was de grote man van Cambridge, in Engeland. Ik antwoordde: "Natuurlijk ken ik hem. Ik heb ermee in bad gezeten." Daar moeten wij ons ook aan aanpassen. In Japan is het de gewoonte dat je, voordat je aan een chique diner begint, eerst allemaal samen naar het bad gaat. Ik moet zeggen dat ik, door mijn katholieke opvoeding, zo wel een klein beetje in opstand kwam, maar je went daar ook allemaal aan. En dan zit je daar in dat bad maar te filosoferen. Wat voor mij belangrijk was in Japan, was de Shinto-religie die dus eigenlijk ook volledig steunt op de natuur. En mijn

boekje dat nu nog moet verschijnen, *Natuur in Oost en West*, gaat daarover. Je ziet dat ik ze nu al probeer te verkopen, zelfs vóór ze verschenen zijn. Het belangrijkste, u allemaal bekend, is natuurlijk het zenboeddhisme. En dat is natuurlijk heel belangrijk in de benadering van de werkelijkheid.

Theontische filosofieën

Later heb ik dan moeten aanvullen – ik heb dat gedaan voor mijn cursus in Gent – met bijvoorbeeld de *islam*. Ik moet ook eerlijk bekennen: wat wisten wij van de islam? Wel, de slag van Poitiers waar Karel Martel de islamieten verslagen heeft, en hij werd dan natuurlijk voorgesteld als de redder van de westerse cultuur. Erasmus met zijn 'ego mundi civis', burger van de wereld, zei dat we alle mensen in de wereld moesten respecteren, met één uitzondering: de Turken. De Turken stonden natuurlijk voor de poorten van Wenen, dus was het maar beter niet te veel zoete broodjes te bakken met die kerels. Dan hebben we ook de kruistochten. Je herinnert je nog de heldhaftige verhalen. Tot we natuurlijk *Les Croisades vues par les Arabes* gelezen hebben. Als je dus kijkt hoe de Arabieren tegen die dingen aankijken... eigenlijk waren onze fameuze ridders ook maar een bende schurken.

Dan heb ik ook het *jodendom* bestudeerd.

En er bleef dan maar één ding meer over en dat is ook in mijn boekje behandeld: dat is *etnofilosofie*. Ik heb mij vooral toegelegd op de indianen. Dat had ook een reden. Ik heb van in mijn jeugd, nog tijdens de oorlog, pater Vandersteene goed gekend. Hij is naar Canada getrokken bij de Cree-indianen. Maar er is een Canadese professor die over hem een studie gemaakt heeft en over zijn mislukte poging om indiaan met de indianen te worden. Er was iemand die mij vroeg of dat boek niet in het Nederlands vertaald kon worden. Ik beloofde dat ik zou proberen om het vertaald te krijgen. Ik heb dan het geld bij mekaar gezocht. Zo ben ik, als ik zeg: ik moet dat geld hebben. Ik heb bijvoorbeeld naar de bisschop geschreven, naar de minister geschreven. Van die laatste heb ik een bemoedigend schouderklopje gekregen, maar geen geld. Maar uiteindelijk heb ik het toch bij mekaar gekregen en is het boek vertaald. We hebben dat boek voorgesteld, net zoals we nu bezig zijn, in het stadhuis in Kortrijk. Ik heb dat daar gepresenteerd en de oorspronkelijke schrijver was daar aanwezig. Ik denk dat dat mijn liefde voor de indianen heeft doen ontstaan. Ik heb ook in Michigan de pow-wow gezien, dat dansen met de trommels van de indianen. En op die manier heb ik ook begrepen, en ik heb dat ook omstandig beschreven in dat laatste boek, dat dat mensen zijn die ons iets hebben mee te delen en ons iets hebben te leren.

Slot

Ik hoop dat het Libbrechtgenootschap mijn werk een beetje bewaart, een beetje verder kan zetten. Want het leven is altijd te kort om iets serieus te realiseren. En dan vooral dat ook dat comparatieve denken geleidelijk een beetje doordringt en dat wij allemaal wereldburgers worden. Ik moet zeggen, dames en heren, jullie hebben mij aangenaam verrast. Ik heb in het begin – ik heb dat niet luidop willen zeggen – gedacht: als daar 100

mensen naartoe komen, zal dat wel al goed zijn. Nu waren er 211, dus dat is wel een succes. Ik hoop dat het verder op die manier mag evolueren. Als ik er dan niet meer ben, ja, mijn boeken zijn er nog, mijn artikels zijn er nog, en dat soort dingen. Dat komt dan dus allemaal terecht bij het genootschap. Dan rest er mij niets anders dan u te bedanken voor uw aanwezigheid. Het doet mij plezier dat jullie met zo velen bent komen opduiken en vooral, het doet mij ook plezier dat we hier op die mooie plaats... we konden ons geen mooiere plaats dromen dan hier in het stadhuis van Oudenaarde. Dank u omdat ge dat hebt mogelijk gemaakt.

